

Advies wachttijden autisme

05 november @online kennissessie wachttijden autisme

NIPA – wie zijn wij?

- Netwerk Innovatie & Productontwikkeling Autisme
- Professionals met en zonder ervaringsdeskundigheid
- Altrecht, GGZ Noord-Holland Noord, Jonx/Lentis, Parnassia Groep, Lister, ... **en nieuwe leden zijn welkom!**

Enkele vragen vooraf ...

- Waar zit volgens u de kern van het probleem met de wachttijden autisme?
- Wat is er nodig om het probleem op te lossen?
- Wat zou u graag verder uitgewerkt zien omdat het kans van slagen heeft?
- Welke rol/taak ziet u voor uzelf weggelegd?

Project wachttijden autisme

- **Opdrachtgever**

- Landelijke stuurgroep van het Actieplan Wachttijden GGZ

- **Opdracht**

- Maak een plan van aanpak over hoe we de wachttijden autisme gericht kunnen terugdringen

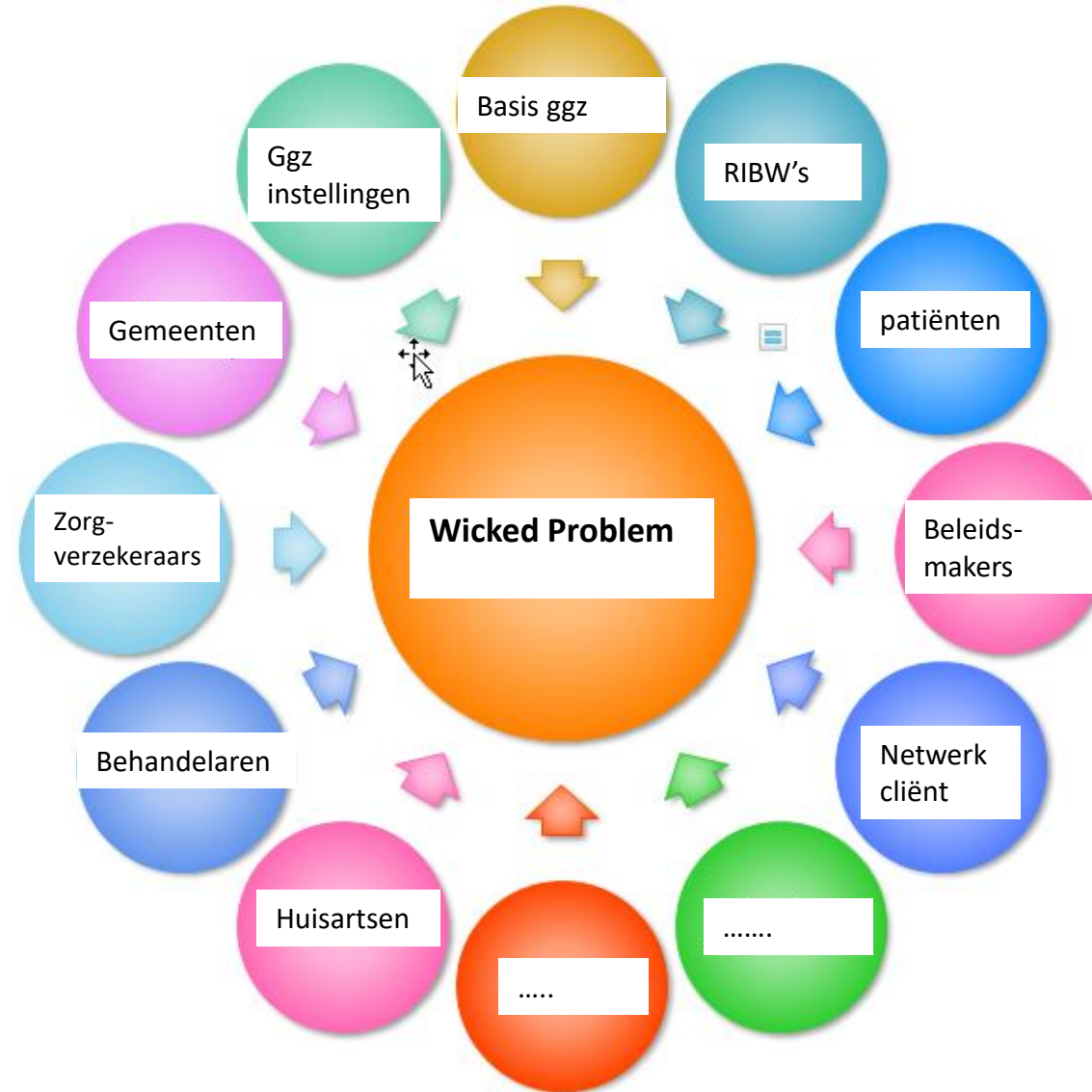
Projectgroep

- Mieke Bellinga verpleegkundig specialist, leadexpert ASS @GGZNHN, lid NIPA
- Els Blijd-Hoogewys klinisch psycholoog, manager clinical affairs @InterPsy, namens CASS18+
- Marie-Anne Brugman herstelcoach, ASS expert @Lister
- Lukas Heijs manager Jeugd en Entree @Altrecht, lid NIPA
- Audrey Mol klinisch psycholoog, specialismeleader ASS @Parnassia Groep, voorzitter NIPA
- Thijs van der Rol ervaringswerker, ambassadeur @Parnassia Groep
- Monique Post ervaringsdeskundige, coach, spreker, bestuurslid Autism Europe

Met medewerking van:

- Dr. Jan Achterbergh Organisatiewetenschapper @Radboud Universiteit, gespecialiseerd in complexe systemen
- Prof. Dr. Floortje Scheepers Hoogleraar zorginnovatie @UMCU

Wicked problem

Cijfers...

- Gemiddelde wachttijd 20 weken, al jarenlang!
- Toename in de vraag naar autisme zorg:
  - 2009-2014: 50.000 > 75.000 zorgtrajecten (inclusief Jeugd)
  - 2012- 2017: 14.500 > 20.500 (Volwassenen)
- 10 specialistische ggz-aanbieders behandelen 45% van het totaal aantal patiënten met hoofddiagnose pervasieve stoornis

....maar....

**WAT
ZEGGEN
DIE
CIJFERS
EIGENLIJK?**

Bekende problemen en herkenbare oorzaken

- Stagnatie in alle fasen: van verwijzing tot uitstroom
- Probleem het grootst voor mensen met ‘zware klachten’ -> specialistische centra met beperkt aantal fte
- Onjuist beeld over autisme bij hulpverleners
- Nog te weinig (stoornisoverstijgende) samenwerking tussen organisaties en ketenpartners
- Gebrek aan kennis over autisme zorgt voor verkeerde behandelaanpak
- Te veel focus op diagnose ipv hulpvraag van de cliënt
- Behandelaanbod sluit niet aan op hulpvraag door gebrek aan maatwerk
- Wachtijd=wachten: geen informatie of contact; klachten kunnen verergeren
- Gebrek aan eigen regie bij cliënt -> belemmert herstel

Opdracht (her)formulering

Fase 1

- Bedenk samen met autisme-experts strategieën die ggz-organisaties kunnen inzetten zodat ***de cliënt de juiste zorg ontvangt van de juiste professional op het juiste moment.***

Fase 2

- Verdere uitwerken, verspreiden van de inzichten en oplossingsrichtingen aan ggz-organisaties.

(volwassenen, normale intelligentie, zorgverzekeringswet, met (een vermoeden van) autisme)

Aanbevelingen en handelingsperspectief voor GGz

Intake hulpvraaggericht

Spreading van autisme zorg door scholing & samenwerking

Bevorderen van doorstroom en uitstroom

Ondersteuning & support tijdens wachttijd

Stimuleren van regie bij de cliënt

Meer persoonsgerichte diagnostiek

1. Spreiding van autisme zorg door scholing en samenwerking

- (Bij)scholing voor (aankomend) ggz zorgverleners basiskennis autisme
- Informatie- en scholingsmomenten organiseren voor verwijzers (ook: kennis van sociale kaart!)
- Organiseren van in- en extern proces voor consultatie door autismedeskundigen
- Vergroten van samenwerking met basis ggz
- Stoornisoverstijgend samenwerken

- Cliënt kan op meer plekken terecht
- Cliënt kan sneller terecht
- Verergering van problematiek wordt voorkomen

2. Organiseren van ondersteuning en support tijdens wachttijd

- Ervaringsdeskundigheid: contactpersoon binnen ggz-organisatie of 'supportive community'
- Mogelijkheid bieden om te werken aan bijkomende problemen en/of algemene mentale gezondheid (slaap, gezond leven etc, via ehealth)
- Begeleiding indien nodig direct opstarten

- Cliënt wordt sneller geholpen
- Verergering van problematiek wordt voorkomen
- Wachttijd is geen wachttijd meer, maar startpunt van zorg!

3. Intake hulpvraaggericht maken

- Cliënt zsm aan intakeprocedure (trage) laten deelnemen
- Alternatieve intakeprocedure om hulpvraag te verduidelijken: in kaart brengen steunsysteem en snel beoordelen of Ggz-zorg nodig is

- Client is sneller op de juiste plek
- Verergering van problematiek wordt voorkomen

4. Inzetten meer persoonsgerichte diagnostiek

- De - voor financiering noodzakelijke - classificatie aanvullen met meer persoonsgerichte diagnostiek
- Betrek vanaf de start de naastbetrokkenen en hulpverleners
- Maak bij diagnosetraject gebruik van ervaringsdeskundigen, nadruk op acceptatie en perspectief
- Weeg steeds goed af of behandeling binnen de ggz meest passend/geïndiceerd is

- Cliënt krijgt de juiste zorg
- De cliënt weet de diagnose altijd in een juist perspectief te plaatsen

5. Stimuleren eigen regie cliënt

- Informeer cliënten proactief en interactief over hulpmiddelen die anderen inzetten
- Maak cliënten meer leidend in de keuze voor hun behandeling/begeleiding en behandelaar/begeleider
- Streef naar gelijkwaardige verhouding (shared decision making)
- Werk als ggz structureel samen met ex-clieënten en met externe ervaringsdeskundigen

- Cliënt ervaart meer controle over eigen herstelproces
- Cliënt voelt zich niet (te) afhankelijk van zijn zorgverlener of ggz voor zijn herstel
- Cliënt heeft praktisch toepasbare kennis en tools om kwaliteit van zijn leven te verbeteren

www.nipa-autisme.nl

Gratis te downloaden

6. Bevorderen door- en uitstroom

- ‘Verwachtingenmanagement’: bespreek bij aanvang wanneer behandeling klaar is!
- Warme overdracht naar basisggz en andere ketenpartners
- Meer betrekken van steunsysteem van cliënt (hulpbronnen rond de cliënt)
- Informatievoorziening en uitstroomgroepen (inzet ervaringsdeskundigheid)

- Cliënt heeft vertrouwen in vervolg (na behandeling)
- Cliënt kan na afsluiting terugvallen op steunsysteem
- Cliënt kan indien nodig snel doorstromen naar vervolgplek
- Cliënt weet waar en bij wie hij met zorgvragen terecht kan na afsluiting ⁹⁻¹¹⁻²⁰¹⁰behandeling

Vervolgstappen na fase 1

- Presentatie aan kennisgroep ZN oktober 2020 -> Steun van Zorgverzekeraars Nederland voor ons rapport!

Fase 2

- Feedbackronde aan brede focusgroep
- Uitwerken van tweetal aanbevelingen in concrete stappenplannen, ondersteund door good practices
  1. het organiseren van ondersteuning en support tijdens wachttijd
  2. de inzet van interne consultatie, kennisoverdracht en scholing.

Tot zover...

- Zijn er vragen of opmerkingen?